9458 Ն· 1887 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 24 ԲԷՆՋՇԻՆՊԻՀ 28 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ԱՎԱՖ· ՅՈՒՆՈՒԱՐ 5 Ն· 5948

ՓԻԵԱԹԼԱՐ
ՄԵԿ ԱՄԻՍ 8
ԱՐԴԵ ՏԱՐԻ 4
ԻԼՈՆԹԸՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ 40 Փարա

ԲՈՍՓԱՌ ԻՒՃԻԹԻ ՊԻԶԷ ԱՑԻՏՏԻՐ
١٢٠٢ ՔԵԱՆՈՒՆԻ ԷՎՎԷԼ ٢٤

Պատկառելի Էջիֆեան

ՍԱՀԻՊ ԻՄԹԻԵԱԶ ԿԱՐԱՊԵՏ Ց· ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԻԽԹԱՐԱԹ
Զ-ԷԼԲ-ՄԷՂ ՇԻՄԹԻՒԷ ՀԱԼ ՀԱՖԹԱՏԻ ԻՆԵՖ- ՎԷԽԷՄԻԹԻՒՆ ՏԷՐ։
Պէր Դէ-ԷԼԻ 30 Փարա·

ԳԱԼԱԹԱ ԻՐՍԻ ԽԱՆ ՆԻԻՄԷՐՕ 41
ՐԷՊԻԼ ԱԽԸՐ ٢٨

ԹԷԼԷԳՐԱՖԻՑԻ

—o—

Բարիս 1 Յունվար.

Բէյրութի ճիւմհուր եղլ պաչը միւնասէպէթիլէ սիւֆէրանըն ամալ վէ թէմէննիեաթընա ճէվապէն, ճէօմարթլարըն քէնտի մատտի վէ մանէվի թէրագգիլարընա հասրը էվգաթ իտէպիլմէլերի իչին, տէվլէթլեր իլէ միւնասէպաթը տօսթանէնին թահքիմինի վէ հէր կիւնա գորգունուն միւնտէֆի օլմասընը չէտիտէն արզուլէտիկինի տէրմիեան իլէմիշ տիր։

Պէլկրատ 2 Յունվ.

Ժէնէրալ Կըբանթիչ բէյիսի փիւքէլա վէ հարպիեէ նազրը, վէ միրալայ Ֆրանուսովիչ խարիճիեէ նազրը օլմագ իւզրէ հէյեէթի փիւքէլա թէչէքքիւլ իթմիշ տիր։

Բարիս 2 յունվար.

Տէրսաատէթ Ֆրանսա սէֆիրի գօնթ տը Մօնթէպէլլօեա, Լէժիօն ա'Օնէօր նիշանընընն գօմանտէօրլիք ըրինթպէսի իթա օլունմուշ տուր։

Պէրլին 3 դեկտ.

Գուլկարիսթան մէսէլէսինէ տայիր թասնի վէ միւնտէրիճաթը իլէ սէպէպի զուհուրլէրի թահգըգ օլունմագ իւզրէ բրէնս Պիզմարգա կէօնտէրիլիպ մուայեէնէ օլունան սախթէ էվրագ սուրէթլէրի, Ռուսիա իմբէրաթօրունատան իսթիհսալ օլունան միւսաատէյի մախսուսէ իւզէրինէ, Այմանեանընն բէսմի զաղէթասընտա նէչը օլունմուշ տուր։

Բէթրէսպուրի 3 յունվ.

Ժուրնալ տը Սէնբէթրէսպուրկ, Գուլկարիսթանա տայիր օլան ասխթէ էվրագընն նէչը իտիմէսինի թահսին իլէեօր։

Պէլկրատ 3 յունվ.

Ըսգուբչինա թէքլիֆ օլունան 20 միլեօն ֆրանգ իսթիգրազը գապուլ իթմիշ տիր։

Բարիս 3 յունվար

Օէնէ պաչը օլմագ հասէպի իլէ. ումում տէվլէթլէրին մագարրը իտարէլէրինտէ իրատ իրատա օլունան մէգալաթը բէսմիեէ սուլհբերվերանէ տիր։

Պէրլին 3 յունվար

Այմանեագ կօթա նամ սալնամէտէ բրէնս Ֆէրտինանտ, Գուլկարիսթան բրէնսի Վալթէս Բօեալ իւնվանընը հայիզ տէյու գայտ օլունմուշ օլմասընտան տօլաեը, բէսմի զաղէթա մէզքիւր սալնամէնին իտարէսինի թագպիհ իթմիշ տիր։

Պէրլին 3 յունվ.

Այմանեա բէսմի զաղէթասը, սախթէ էվրագընն նէչրինտէն պահսէ, միւնասէպաթը տիվէլիեէնին իխլալը իլէ, իսթիֆատէ էֆքեարընտա պուլունան էրպապը թէզվիր իչին, պիր վէսիլէնին ազալտրընը վէ էվրագը մէզպուրէնին նէչրի իլէ, Այմանեա տէվլէթինին իսթիգամէթ վէ սաֆվէթինին թէպէյեուն իթտիկինի պէեան էյլէմիշ տիր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

—o—

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

—

Գօնեա վիլայէթի տախիլինտէ Ագշէհիր գազասը գայիմագամլըղը, Դաշ գայիմագամը Նուրի էֆէնտիէ,

Վիլաեէթի մէզքիւրէ տախիլինտէ Դաշ գայիմագամլըղը, Ագշէհիր գայիմագամը Բէվուֆ պէյէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

—

Մալիեէ նազրը տէվլէթլու Մահմուտ բաշա հազրէթլերի թարաֆընտան վէրիլէն էմրէ թէվֆիգան, օրման վէ մէատին միւտիրի ումումի աթուֆէթլու Պեարոս էֆէնտի, վէ նաֆաա վէ թիճարէթ մէքթուպճուսու սաատէթլու Միւնիր պէյ էֆէնտի, վէ օրման վէ մեատին հէյեէթի ֆէնիեէ բէյիսի սաատէթլու Նազիֆ պէյ էֆէնտի հազարաթը իլէ տիկէր պիր զաթտան միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն թէշէքքիւլ իթտիկի, վէ օրման վէ մեատին իտարէսինճէ իճրասը միւսամմէմ օլան իսլահաթ հագգընտա միւքէմմէլ պիր լայիհա թանզիմինէ մէէմուր իսիլտիկի իշիտիլմիշ տիր։

—1304 սէնէսի պիւտճէսինին պիր սուրէթի միւքէմմէլէտէ թանզիմ իտիլէրէք մալիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինէ իրսալի զըմընընտա, նէզարէթի միւշարիլէյհատան պիլճիւմլէ տէվայիրի բէսմիեէեէ թահրիրաթը մախսուսէ եազըլմըշ օլտուղու մէսմուս տուր։

— Լիմաք վէրկիսինին եէնիտէն թահգըգ ու թէտգըգը իչին, իրատէյի Սէնիեէյի ճէնապը Բատիշահի շէրէֆ սուտուր վէ սունուհ պույրուլտուղու, վէ պու կիւնլէրտէ իճապ իտէն մէէմուրլարը թայեինի իլէ ումումի պիր եօգլամա իճրա գըլընճաղը, վէ ատլ ու հագդա մուվաֆիգ սուրէթտէ թագտիրի գըյմէթ օլունճաղը իշիտիլմիշ տիր։

—Թունա նէհրինին պուկ պաղլատըղը եազըլմըշ իտի, 7 գրթա ինկիլիզ վաբօրունուն, վագթ ու զէմանը իլէ նէհիրտէն չրգամաերպ, պուզլար իչինտէ գալմըշ օլտուղու մահէլլինտէն պիլտիրիլիեօր։

—Թըրապզոն Ռում մէտրոպօլիտի Ղըրիղօրիօս էֆէնտի, պու քէրրէ Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։

Մըսըրտա Ինկիլիզ միրալալարընտան Թուֆիսի պէյ. տիւնքի կիւն Իսկէնտերիեէտէն Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։

—Գուլազսըզ զատէ միրիմիրան սաատէթլու Մուսթաֆա բաշա տիւնքի կիւնիւ միտիլիտէն շէհրիմիզէ կէլմիշ տիր։

—Պու քէրրէ ատլիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինտէն մէէմուրիւնի լազըմեէ եազըլան թահրիրաթը ալիեէտէ պիլ մուհաքէմէ պիր ագարըն թախլիեէսի հագկընտա, սատը օլան հիւքմ ու իլամըն իճրասընտա ալընտըղը կիպի, բէսմի գօնթրաթօեա մէրպութ օլուպտա միւտտէթի իճարըն խիթամը ճիհէթի իլէ, մահքէմէեէ միւրաճաաթ օլունմագսըզըն, մուճիրին իխպարնամէսի իւզէրինէ, թախլիեէսինէ գարար վիրիլէն ագար իչին տախի, թախլիեէ խարճը իսթիֆա օլունուպ օլունմաեաճաղը պաղը թարաֆտան իսթիֆսար օլունմուշ, վէ իճրա խարճլարընա տայիր, մուգատտէմա էնճիւմէնի տալիեէ գարարը իլէ, թամամէն իշար օլունտուղու մէճհլէ, թախլիեէ մէսէլէլերինտէ բէսմի թահսիլէ գրեասէն, մահքէմէտէն ալընան խարճը մագթուուն պիր միսլի խարճը իճրա օլարագ իսթիֆասը լազըմ կէլէճէկինէ. վէ բէսմի գօնթրաթօեա մէրպութ օլարագ մահքէմէեէ ուղրամագսըզընը. ուսուլի տայիրէսինտէ, տօղրուտան տօղրուեա թախլիեէ գըլընճաղ ագարաթ հագգընտաքի մուամէլէեի իճրաիլեէնին տիկէրինտէն ֆարգը օլմամասընա պինաէն ըէսմի գօնթրաթօեա մէրպութ ագարընն թախլիեէսինտէ տախի, տէվայիրճէ, զիքր օլունան խարճը մագթուուն ախզ ու իսթիֆասը լեազըմ կէլէճէկի գարարկիր օլմուշ իտուկինտէն, օլ վէճհլէ իֆայի միւգթէզասը պիլտիրիլմիշ տիր։

—Էպնիեէ գանունունուն նէչրինտէն էվվէլ, պիլա ըէսմ իհտաս օլունան միւաքիրաթ գազանլարը իլէ էթմէքճի վէ սիմիտճի ֆըրընը քիւթիւքլէրինտէն օնար, վէ հէտմի իլէ ինչասը հալինտէ պէշէր ալթուն ըէսմ ախզը հագկընտա օլան գարարընն մագապիլինէ չիմուլի օլամաեաճաղը ճիհէթլէ, էպնիեէ գանունունուն նէչրինտէն մուգատտէմ եաբըլան գազանլար վէ քիւթիւքլէր իչին ըէսիմ ախզընա մահէլլ օլմատըզը շուրաեը տէվլէթ գարարը իլէ տախիլիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինտէն թամիմէն էմր ու իշար պույրուլմուշ տուր։

— Էվրօբա զազ թարարընտա կէօրիլաիլինէ կէօրէ, գօնթ տը Բարի իլէ օղլու տիւգ տը Օրլէան, Բօրթուկէզին բայթախթը օլան Լիզպօնա ագիմէթ իթմիշ, վէ օրատա գըրալ իլէ կէօրիշտիւքտէն սօնրա, աեիլէճէ տիւգ տը Պարակոնընը սայֆիեէսինէ ազիմէթ իլէ, օրատա պիր միւատտէթ իգամէթ իթմէկէ գարար վիրմիշլեր տիր։

Տիւգ տը Օրլէան, ֆինունը ասքէրիեէեի իքմալ վէ թահսիլ իլէտիկինտէն, Հինտիսթանա գատար կիտիպ, Ինկիլիզ ալայլարընը պիրինտէ թէճրիպէ կէօրմէք իւզրէ խըտմէթ իտէճէկի, Թան զաղէթասընտա միւթալաա գըլընմըշ տը։

— Մաուավա ճիվարընտա պուլունան Հապէշ սէր զօմանտանը Բէս Ալուլատա, ախիրէն քիւլիեէթլու ասքէր կէօնտէրիլմիշ օլմաղլէ, Մաուավա էմրաֆընտա պուլունան իթալեալլար ալէյհինտէ մուամէլէթը հարպիեէեէ պէտ վէ միւպաշէրլիթ օլունմագ իւզրէ, իլէրու տօղու հարաքէթ էմրինի վիրմիշ օլտուղու, վէ գարիպէն Հապէշլիլէր իլէ Իթալեալլար մէեանէսինտէ մուհարէպէնին զուհուրի մուհագզագ օլտուղու, ալաֆրանկա դեկտեմբերին օթուզու թարիխի իլէ Մաբսիլեատան չէքիլէն պիր Ֆէլէկրաֆնամէտէ պէեան օլունմուշ տուր,

—Ինկիլթէրրա գրալիչասընը իքինճի մախտումու վէ միւթէվէֆա Ռուսիա իմբէրաթօրունուն տամատը տիւգ տը էտէմպուրկուն պիր միւքեալէմէսինտէ, պէհմէհալ մուհարէպէ օլաճագ տըր տէմիշ օլտուղու, պա թէլէկրաֆ պիլտիրիլմիշ օլմազլէ, պօրսատա էսհամը ուամիմէնին թէտէնին ֆիյհաթ իթմէսինէ սէպէպ օյմուշ տուր։ Պէրլինտէ պուլունան չիֆթէ թապանճասը աթէշ ալտրագ, մէրգումուն իրի աեագ վէ պաճագլարընը բարչալամբ տըր։

—Պուլկարիսթան գաբու քէթխիւտասը Մ. Վոյգովիչին ինհասը իւզէրինէ, աճէնթա մէքիրի Մ. Ըբաս Գօսթանթինօվիչ Ֆօֆեաեա ավտէթ իթմէսի էմր օլունմուշ տըր։

—Եունան Գըրալը հաշմէթլու Եօրկի հազրէթլերինէ էհտա պուլունան իմթիեազնիշանը ալիսինի թէուլիմէ մէէմուրէն, Աթինաեա իյզամ պուլրուլան, էրքեանը հարպիեէ ֆէրիգանը քիրամընտան, սաատէթլու էտհէմ բաշա, վէ մապէյնի հիւմաեուն քէթէպէսինտէն սաատէթլու Ֆայիգ պէյ էֆէնտի հազարաթը, էվվէլքի կիւն իթալեա վաբօրու իլէ, Աթինատան Տէրսաատէթէ վիրուտ իթմիշլէր տիր. վէ թէրսանէյի ամիրէսէն իրսալ օլունան իսթիմպօթա բաքիպէն, Տօյմա պաղչէ, սէրայը ալիսի ստհիլինէ չըգարագ, օրատան Եըլտըզ սէրայը ալիսինէ կիթմիշլեր տիր։

Միւշարիլէյհիւմա շէրէֆինէ, ատինա սէֆարէթի սէնիեէսի տայիրէսինտէ չէքիլէն զըեաֆէթ. զաեէթլէ միւքէլլէֆ օլուպ, էսնայի թաամտա մէճլիսի մէպուսուն ըէյիսի Մ. Օկրէնիեօս, նիշանը զիշանընը համիլ օլտուղու հալտէ. թէզաեիտի էսմր ու իգպալը Բատիշահի տուասընը միւթէզամմին բէք կիւզէլ պիր մէգալէ իրատ իթմիշ, վէ սէֆիր Ֆէրիտօն պէյ էֆէնտի հազրէթլերի ճէվապընընա, Գըրալ վէ Գըրալիցա հազարաթընընն իզտիեաատը էսմր ու սաատէթլերինի թէմէննի իլէմիշ, վէ խարիճիեէ նազրը Մ. Տրրակումի. միւշարիլէյհիւմա ֆէրգ էտհէմ բաշա. վէ Ֆայիգ պէյ էֆէնտի հազարաթընա պէեանը թէչէքքիւրաթ իթմիշ, վէ բաշայի միւշարիլէյհ տախի, նազրը միւմիլէյհ իլէ, վիւքէլայի սայիրէյի Եունանիեէ, վէ էհալիի պէլտէ թարաֆընտան միւշահատէ իթտիքլերի հիւսնիւ գապուլ վէ հիւրմէթ, վէ մէհմանիւազիտէն տօլաեը. հէյեէթի մէպուսէնին թէչէքքիւրլերինի պէեան իլէմիշ տիր։ Զըեաֆէթտէն սօնրա, իճրա օլունան էկլենճէտէ, պաշ վէքիլ Մ. Թըրիգորի տախի հազրը պուլունուպ, միւշարիլէյհիւմա էտհէմ բաշա, վէ Ֆայիգ պէյ էֆէնտի. վէ սէֆիր Ֆէրիտօն պէյ էֆէնտի հազարաթը իլէ, պիր իսլը միւքեալէմէ իթմիշլեր տիր. էտհէմ բաշա վէ Ֆայիգ պէյ էֆէնտի հազարաթը մայհէթլերինտէ սէֆարէթի սէնիեէ աթաշէ միլիթերի գայիմագամ իզզէթլու Մէյֆուլլահ պէյ էֆէնտի, վէ Եավէրի գրալի Արկիրօբօլօ վէ սայիրէ պուլունտուզլարը հալտէ, Բիրէատա քեային, հարպիեէ վէ պահրիեէ մէքթէպլէրինի վէ Աթինատա վագը տար իլ Ֆիւնուն վէ մէքեաթիպի իթամ վէ խասթախանէ, վէ էմաքինի խայրիյեեի սայիրեյի վէ թօրճու վէ բիատտէ, վէ սիւարի գըշլալարընը վէ լէվազիմաթը ասքէրիյեէ տէքպօյլարընը կէզտիրտէն սօնրա, քէնտիլէրինի զիեարէթ իտէն զէվաթընը քիմսինէ իեատէյի զիեարէթ իթմիշլեր. վէ պաղրսընա, գարթ տը վի-

տիյմէյլ, ճէպինտէ պուլունան չիֆթէ թապանճասը աթէշ ալտրագ, մէրգումուն իրի աեագ վէ պաճագլարընը բարչալամբ տըր։

—Պուլկարիսթան գաբու քէթխիւտասը Մ. Վոյգովիչին ինհասը իւզէրինէ, աճէնթա մէքիրի Մ. Ըբաս Գօսթանթինօվիչ Ֆօֆեաեա ավտէթ իթմէսի էմր օլունմուշ տըր։

—Եունան Գըրալը հաշմէթլու Եօրկի հազրէթլերինէ էհտա պուլունան իմթիեազնիշանը ալիսինի թէուլիմէ մէէմուրէն, Աթինաեա իյզամ պուլրուլան, էրքեանը հարպիեէ ֆէրիգանը քիրամընտան, սաատէթլու էտհէմ բաշա, վէ մապէյնի հիւմաեուն քէթէպէսինտէն սաատէթլու Ֆայիգ պէյ էֆէնտի հազարաթը, էվվէլքի կիւն իթալեա վաբօրու իլէ, Աթինատան Տէրսաատէթէ վիրուտ իթմիշլեր տիր. վէ թէրսանէյի ամիրէսէն իրսալ օլունան իսթիմպօթա բաքիպէն, Տօյմա պաղչէ, սէրայը ալիսի ստհիլինէ չըգարագ, օրատան Եըլտըզ սէրայը ալիսինէ կիթմիշլեր տիր։

Միւշարիլէյհիւմա շէրէֆինէ, ատինա սէֆարէթի սէնիեէսի տայիրէսինտէ չէքիլէն զըեաֆէթ. զաեէթլէ միւքէլլէֆ օլուպ, էսնայի թաամտա մէճլիսի մէպուսուն ըէյիսի Մ. Օկրէնիեօս, նիշանը զիշանընը համիլ օլտուղու հալտէ. թէզաեիտի էսմր ու իգպալը Բատիշահի տուասընը միւթէզամմին բէք կիւզէլ պիր մէգալէ իրատ իթմիշ, վէ սէֆիր Ֆէրիտօն պէյ էֆէնտի հազրէթլերի ճէվապընընա, Գըրալ վէ Գըրալիցա հազարաթընընն իզտիեաատը էսմր ու սաատէթլերինի թէմէննի իլէմիշ, վէ խարիճիեէ նազրը Մ. Տրրակումի. միւշարիլէյհիւմա ֆէրգ էտհէմ բաշա. վէ Ֆայիգ պէյ էֆէնտի հազարաթընա պէեանը թէչէքքիւրաթ իթմիշ, վէ բաշայի միւշարիլէյհ տախի, նազրը միւմիլէյհ իլէ, վիւքէլայի սայիրէյի Եունանիեէ, վէ էհալիի պէլտէ թարաֆընտան միւշահատէ իթտիքլերի հիւսնիւ գապուլ վէ հիւրմէթ, վէ մէհմանիւազիտէն տօլաեը. հէյեէթի մէպուսէնին թէչէքքիւրլերինի պէեան իլէմիշ տիր։ Զըեաֆէթտէն սօնրա, իճրա օլունան էկլենճէտէ, պաշ վէքիլ Մ. Թըրիգորի տախի հազրը պուլունուպ, միւշարիլէյհիւմա էտհէմ բաշա, վէ Ֆայիգ պէյ էֆէնտի. վէ սէֆիր Ֆէրիտօն պէյ էֆէնտի հազարաթը իլէ, պիր իսլը միւքեալէմէ իթմիշլեր տիր. էտհէմ բաշա վէ Ֆայիգ պէյ էֆէնտի հազարաթը մայհէթլերինտէ սէֆարէթի սէնիեէ աթաշէ միլիթերի գայիմագամ իզզէթլու Մէյֆուլլահ պէյ էֆէնտի, վէ Եավէրի գրալի Արկիրօբօլօ վէ սայիրէ պուլունտուզլարը հալտէ, Բիրէատա քեային, հարպիեէ վէ պահրիեէ մէքթէպլէրինի վէ Աթինատա վագը տար իլ Ֆիւնուն վէ մէքեաթիպի իթամ վէ խասթախանէ, վէ էմաքինի խայրիյեեի սայիրեյի վէ թօրճու վէ բիատտէ, վէ սիւարի գըշլալարընը վէ լէվազիմաթը ասքէրիյեէ տէքպօյլարընը կէզտիրտէն սօնրա, քէնտիլէրինի զիեարէթ իտէն զէվաթընը քիմսինէ իեատէյի զիեարէթ իթմիշլեր. վէ պաղրսընա, գարթ տը վի-

զիթ կէօնտէրմիշլէր տիր։ Էտհէմ բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան կրան Օթէլ տը Պըրիթանեատա, Եունան գըրալընըն սէրայ միւտիրի վէ եավէրլէրինէ, վէ զէվաթը սա. յիրէեէ պիր զիեաֆէթ վերիլմիշ տիր։

—Ֆիկարօ զազէթասը մէգալէյի աթիյէեի նէշր իտիւօր։

Ֆրանսատա կէօսթէրմիշ օլտուղու խըտէմաթը ֆայիգասը իլէ քէսպի իշթիհար իտէն, սապրգ տիպլօ. մաթլարընտան պիր զաթ, էվրօ. բանըն ահվալը հազըրէսի հագկընտա մաթպաամըզա իյզահաթը ա. թիյէեի թէպլիղ իլէմիշ տիր։

Էվրօբանըն ահվալը հազըրէսի բէք միւշքիւլ տիւր. ֆագաթ պիր սէնէտէն պէրու ճէրէեան իտէն վուգուաթը սիեասիյէեէ աթֆը նազարը տրգդաթ իտէնլէր նէզ. տինտէ, իշին պու սուրէթի քէսպ իտէճէկի մալիւմ իտի. Դըրէմսիր. տէ Ավսթրիա վէ Բուսիա իմբէրա. թօրլարը մէեանընտաքի միւլագա. թընտան, իքի տեվլէթ մէ. եանընտա, պիր մուհարէպէնին զուհուր իտէճէկի քէսպի թահագ. գուդ իլէմիշ իտի։

—Թարաֆը էշրէֆի հազրէթի բատիշահիտէն ալաֆրանկա սալը ճէտիտ միւնասէպէթի իլէ, Էվրօ. բա հիւքիւմտարլարընա պէրայի թէպրիք թէլէկրաֆնամէլէր չէքիլ. միշ վէ միւշարիլէյհիւմ թարաֆլա. բընտան տախի, զաթը չէվքէթսի. մաթը Բատիշահիեէ թէլէկրաֆլէ պէեանը թէշէքքիւր իտիլմիշ օլ. տուղու Մ'օնիթէօրտէ օգունմուշ տուր.

—Զաթը հազրէթի Բատիշահի, սեր եավէրի ճէնապը չէհրիեարի. լէրինի իպհէթլու տէվլէթլու Իսմա. իլ բաշա հազրէթլէրինէ իյզամ. վէ թէպշիրի սէլամը չէվքէթ իթթիսամ պուլրուլտուգլարը կիպի. Իսմաիլ բաշա հազրէթլէրինին իսթիրհամը իւզէրինէ, մայեէթլէրինէ պիրտէ իսթիմպօթ թայեինի էմր ու ֆէր. ման պույուրմալարը իլէ, միւշարի. լէյհ հազրէթլէրի, մապէյնի հիւ. մաեունու թաճտարիեէ ազիմէթլէ թահտիսի նիյմէթէ միւսարրաֆ իթմիշլէր տիր։

—Իսթէնեա լիմանընտա լէնկէ. րէնտաղ օլան Տիմիթրի գաբտանըն սիւվար օլտուղու Եունան պանտէ. րալը սէֆինէ թայիֆէսինտէն Տի. միթրինին, էվվելքի կիճէ սաաթ 6 բատտէլէրինտէ, սէֆինէ կէօյեր. թէսինտէն գազաէն տէնիզէ տիւ. շիւպ զարգ ու նապէտիտ օլմուշ տուր։

—Իպհէթլու տէվլէթլու Իսմա. յիլ բաշա հազրէթլէրի Տէրսաատէ. թէ ազիմէթինտէն էվվել, Բօմաեա կիտիպ, Իթալեա գըրալը իլէ եա. ըմ սաաթ գատար միւլագաթ, վէ Իթալեատա իգամէթի հէնկեամընտա, գրալըն Ֆավվերիթա նամ սայֆիեէսինի քէնտիլէրինէ թախ. սիս իթմէսինտէն տօլաեը, թէշէք. քիւր իտէրէք, պատէհու վէտա էյլէմիշ օլմաղլէ, Իթալեա գրալը տախի միւշարիլէյհ հազրէթլէրինէ իեատէյի զիեարէթ իթմիշ տիր։

—Պէյ օղլունտա Թագսիմտէ, սիւտճի Մանասթըրը Եօրկի, Գա. լաթատան գաեըգլա մէյվէխօշ կիւմրիւկիւ իսկէլէսինէ կիտէրէք չըգարքէն սէրխօշ օլմադ ճիհէթի իլէ, մուվաղէնէսինի պօղուպ տէ. նիզէ տիւշմիւշ իսէտէ, մէզքիւր կիւմրիւքտէ պուլունան Տէրսատ. տէթ ժանտարմա էֆիրատընտան Պօեապատը Հիւսէյին թարաֆը. տան գուրթարըլմըշ տըր։

ԺԷՆԷՐԱԼ ՊՈՒԼԱՆԺԷ ՎԷ ԱԼՄԱՆ ԵԱ ՄԱԹՊՈՒԱԹԸ

Ֆրանսատա Գուրսիգա ատասը. նըն մէպուսանընտան. Մ. Սօսինի. Ժէնէրալ Պուլանժէեէ պիր մէք. թուպ կէօնտէրիպ, էկէր մէպուս օլմադ իսթէր իսէ, քէնտիսինին իս. թիֆա իտիպ, միւնթէխիպլէրինէ միւմտիլէյհի ինթիխապ իթտիրէ. ճէկինի վատ ու թէահիւտ իլէմիշ տիր։

Ժէնէրալ պուլանժէ միւմտիլէյ. հէ ճէվապընտա, պէեանը թէշէք. քիւր իլէ պէրապէր, գաբիպէն էն միւտհէշ պիր մուհարէպէ զուհուր իտէճէկինէ չիւպհէ գալմաեըպ, քէնտիսինին խըտմէթի ասքէրիեէ. սի պաշընտա, վէ օրտուսու նէզ. տինտէ պուլունմասը միւգթէզայի վազիֆէյի էասիեէսի օլմաղլէ, մէ. պուսիյէեէթ բաեէսինէ պիր կէօնա արզու հիսս իթմէտիկինի, վէ քէն. տիսի իշին էն մուգատտէս խըտմէթ ասքէրլիք վէ էն շանլը բաեէ, Ժէ. նէրալլըգ օլտուղունու պիլտիրմիշ տիր։

Ժէնէրալը ճէվապնամէսի, դա. զէթալարլէ նէշր օլունտուղունան Ալմանեա մաթպուաթընճա սէրմա. յէյի մէգալաթը չէտիտէ օլմուշ տուր ճէնօվա զազէթասընը իս. թիխպարընա կէօրէ, էյեամը ա. խիրէտէ, ճիհէթի շարգիեէ թիմուր եօլու խաթթը իլէ Ալմանեա հու. տուտունուն ճիվարընտա պուլունան իսթիբեամաթ, վէ գալիլերէ քիւլ. լիեէթլի միւհիմմաթը հարպիէէ կէօնտէրիմիշ աիր։

Ալմանեա մաթպուաթը Ժէնէրա. լը ճէվապնամէսի իլէ, ճէնօվա զազէթասընը եազտըղը խապեր. տէն պահս իթտիքլէրի սըրատա, Բուսիանը, թէտարիքեաթը հար. պիեէսի իլէ, միւշթէղիլ պուլուն. տուգլարը հալտէ, եինէ Ֆրանսա ալէյհինէ շիտտէթլի լիսոնա պաշ. լամըշլար տըր։

ՍԱՐՐԱՖԻՑԵԷ

—o—

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Եոհ. Ուսմ.	22 Սէրի)	
» » Գեկտ.	23 գաբան. Ք. Ք.	15-14
» » Դեկտ.	22 սապահ աչ.	15-19
էն եիւքսէք »	»	-
» »	էն աշաղը	-
» »	սաաթ 5 ոտ	-
Ա. Սէրի Ինկիլիզ լիրասը		23-
Բ. » »	»	14- 5
Գ. » Օսմանը լիրասը		15-19
Իւնիֆիթ քուրսն քէսիկ		
Բուսիյի չըմէնաբիէր		35 3/8
Բաբոր ղուրուշ		
Հավալէսիզ »		22½
Ագէե ֆայիզի »		8-

—

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6% Ք. Ք.	6-35
Սօսիէթէ ժէնէրալ	6%	4-10
Իսթանպոլ պանգասը		6-30
Սօսիէթէ օթման		4-
Թրամվայ	5%	362
Լավրիում (մատէն)		128

—

Օսմանը լիրասը 100 ղուրուշտան	Ղր Փ
Ինկիլիզ լիրասը	111-1
Ֆրանսզ ալթունու	88- 5
Բոլ	90-32
Գրիմից ալթունու	51-
Պէեազ մէճիտիյէ	109-35
մէթալիգ	100-20
Պէշիք	104-
Ամբլեզ	104-
Թաովիլեէյի էհսան էն եիւքսէք	15-27
» աշաղը	15-15
Սաաթ 6	15-20

Իսթանպոլ գալիմէսի գրիք 10-34

—

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

		Ղր. Բր.
Գաբանը	Ք. Ք.	34—18
Աչըլը		34—23

Խմբագիր,

Ցառաջիկայ կիւրակէ 27 դեկտ. Թաղիս Ս. Եկեղեցւոյ տօնախմբու. թիւնն ըլլալով տեղւոյս քարոզիչ Արժ. Տ. Տաճատ Մ. վարդապետ Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ, միանգամայն նոյն օրն Մեծ. Երե. ւելի Էֆ. Բաբաղեանէ եկեղեցւոյս նուիրեալ Մննդեան պատկերի մը Օծման հանդէսը տեղի պիտի ու. նենայ։

Զայս ի գիտութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան հրատարակելնիգ խընդրելով։

Ատեադպիր Ատենապետ
Խ. Ա. Մանուելեան Գ. Մ. Ալեքսանդրեան.

22 դեկտ. 1887 Կէտիք-բաշա

Միւէլլիֆ,

Գահթ պէլիեէյի միւտհիշէսի. նէ՝ տիւշար օլան Ատանա էհալիսի. նին, խուսուսա զէրրարընըն տէֆի զարուրէթլէրի գրմընտա, վէլի. նիյմէթի պիմիննէթիմիզ Բատիշահը ալէմբէնահ վէ Շէհրիշահ ալիթէ. պահ էֆէնտիմիզ հագրէթլէրինին, ղրպթէ ֆէրմայի ճիհան օրան մէ. րահիմ վէ էլթաֆը մալանիհա. եէլէրինտէն օլարագ, սայր փլա. եաթ գահթզէտէկեանընա պույ. րուլան էհսանը հիմանունարը մի. սիլու, վիլաեէթի մէզբիւրէ փու. գարասընա իեանէ, վէ զէրրաբընա թօհումլուգ վէ եէմէքլիք էհսանը խուս ըէվանէլէրի պույրուլմուշ, վէ էհալիի ֆուգարա վէ զէրրաբն էն սօնրաքի նայիլ օլտուգարը չու էլ. թաֆը պինիհանէտէն տարտը թէ. զաեիտ էօմր ու չէվ էթի խիլա. ֆէթբէնահիլերի տավ թը իրիգ. քեար գելընմըշ իտի. Իհանալ թէն թօհումլուգ թէվզիի հագզընտա մախսուսէն թէշքիլ գրրնան գօմի. սիօն թարաֆընտան, զէրրա տէֆ. թէրինտէ իսմի մուհարրէր պուլուն. մաեան պաղը էշխասա թօհումլուգ վէ եէմէքլիք վիրիլէրէք, եիւզ պին գըյեէ մըգտարը իսթիլաս վուգու պուլտուղու, իգթիտար վէ իսթի. գամէթի միւսէլլէմի էնամ օլան վա. լիի վիլաեէթ ճանիպի ալիսինտէն խապէր ալընարագ, հէման գօմի. սիեօնը մէգքիւր քեաթիպինի թահ. թը թէվգիգա ալտըրմըշ, վէ ըէ. յիս Պաղատատի զատէ սատատէթու Ապտիւլ Գատէր էֆէնտի իլէ սայիր ազալար, թապիի մէտխէլտար օլա. ճագլարընտան, ըէյիս ազլ իտիլ. ըէք, թահգըգաթ իճրասընա մի. պաշէրէթ իթտիրմիշ, մէ մէսմուի ճաճիզանէմէ կէօրէ, մէէմուրէն վի. լաեէթի մէզքիւրէտէ պուլունան ֆէրիդ սատատէթլու Աքիֆ բաշա հազրէթլէրի իլէ եավէրանը Եէհրի. եարիտէն իզզէթլու հաճի Ֆէրիտ պէյ էֆէնտի թարաֆը ալիլէ. րինտէտ, Տէրալիեէտ միւթէ. շէքքիւլ գօմիսիօնը ալիեէ արզը քէյֆիեէթ օլունմուշ տուր։

Թօհումլուգ վէ եէմէքլիկէ միւհ. թաճ օլմաեանլարա, քիւլլի զախի. րէ իթասը պէտահէթէն անլաշը. լը քի, մէնֆաաթը շախսիյէէյէ մէպնի տիր. թօհումլուգ զախիրէ. սինէն մէնֆաաթ կէօզէթմէք, վէ վէ միւհթաճիյնի զէրրաբն թէէմի. նի հաեաթլարը օլան զախիրէյի. շունա պունա մէէքէլ իթմէք էն պիւեիւք պիր զատտարլըգ տըր. սայիր զատտարինէ պիր նիւմունէ. ներ, ամեն մէկ տնոյշ կամ միրգ բաժնուած ատեն։ Այսպէս «խօսք կապ» ըսուած ոսկիներն օրիորդին տրուելէ վերջ կը բաժնուին. բայց այս՝ ինչպէս ըսինք՝ կանանց արա. րողութիւնն է։ Քանի մը շաբաթ. ներ վերջը, գիշեր մը, արք և կա. նայք, դարձեալ բազմութեամբ կու. գան հարսնցուին տունն՝ որ անու. շեղէններ, միրգեր և ոգելից ըմպե. լիք մատակարարուելով, եւ դրեթէ ամբողջ գիշեր մը այսպէս անցունե. լով կը բաժնուին, սպասելով ոչ շատ օրեր վերջ ուրիշ գիշեր մ'ալ հար. սընցուին ազգականներն այր և կին՝ երիտասարդին տունն երթան, որ և երթալով գիշեր մը կ'անցունեն։ Սոյն օրինակ արարողութեանց հե. տեւեալ օրն, կանայք իրենց դրա. ցիներու հետ ջերմ խօսակցութեանց բռնուած կը տեսնես, որոնք կը պատմեն իրենց աղէկ «իքրամ» ըլլալը, այսինքն միրգերու և անու. շեղէններու տեսակներու շատու. թիւնն և մէն մի քառորդ ժամուն տեսակ մը վայելելնին. - աս է ա. ղէկ իքրամ։ Երիտասարդին ազգա. կանք, ստէպ ծաղիկներ կը խրկեն իրենց հարսնցուին. և որչափ լաւ և հաղուագիւտ ծաղիկներ խրկեն, այնքան շատ սիրած կը լինին հար. սընցուին, և անոնք ալ ծաղիկ բե. րողներուն որքան շատ միրգ և այլն նուիրեն, այնքան շատ յարգած կը լինին ծաղիկը խրկողներն։

Բայց այս կերպ նշանտուութիւն, է ան պաշտօնական. կայ ուրիշ կերպ մը ևս, այն է երիտասարդին կողմանէ խոտ կոպ ոսկիներն յանձնել իրենց տանը քահանային, որ սա և տեղւոյս առաջնորդին կը ներկայէ. առաջնորդը օրհնելով նշանը, կը յանձնէ օրիորդին տանը քահանա. յին որուն ձեռքով կը տրուի աղջի. կան, և այս պաշտօնական կերպն է, թէպէտ գիշերային զուարճութիւն. ներն այս պարագային ալ դարձեալ ի գործ կը դրուի երկու կողմանէ։

Մանզումէի ելջերու անձկութիւնն գիտնալով, այս մասին ասկէ աւելի բան չեմք ուզեր գրել. փութամք այժմ համառօտակի նկարագրել հարսանեաց հանդէսն։

Երիտասարդին ու օրիորդին հարսանեաց ժամանակը երբ կուգայ, երկուստէք մեծամեծ պատրաս. տութիւններ կը լինի, այլևայլ մըրգեղէն՝ անուշեղէն, կերակուրներ, օղի և գինի, նաև յատկապէս կը վարձուին, նուագածուք։ Հարս. նեատեարք մասնաւոր հրաւիրագը. րերով սոյն հանդէսին կը հրաւի. րեն իրենց ազգականք ու բարե. կամք։ Օրիորդին տունը հարսանի. քը կսկսուի շաբաթ իրիկուընէ, ուր հրաւիրուած կը լինին շատ մը օ. օրիորդներ, իսկ երիտասարդին տունը կիւրակէ կէս օրէ վերջ կըս. կըսի հարսանիքը։ Հարսին ու փե. սին ազգականք, այս ատենէն սար. դէն հարսնեատունն կը գտնուին, իսկ բարեկամք և ծանօթք, կիրա. կի իրիկուն, ժամը 2ին վերջ կեր. թան հարսնիք։ Ամբողջ գիշերը խա. ղալով, պարելով, և առատ գինի խմելով, երբ գինիով և քնահա. տութեամբ գլուխներն ծանրացած կը լինին, առաւօտեան միայն քանի մը ժամ մնացած, փեսան իւր հարս. նեւորներով կուգայ հարսին տունն և մէկ երկու ժամ դարձեալ պա. բեր ու խաղերէն և առատ օղիի ու գինիի բաժակահարութիւններէն ու քահանային ձեռնադրութեան ա. ղաղութիւնն կատարուելէն վերջ հարսը՝ փեսին տունն կամ եկեղե. ցին տանելով, պսակի արարողու. թիւնն կամբողջացուի, և հարսը

ԹԷՔԻՐԴԱՂՏԱՆ ՄԷԹՐՈՊՈԼԻՏ

Խմբագիր,

Ցեղւոյս ազգային լրոց նուաղու. թեան ատեն, ամենուն խօսքի նիւթ եղած է նշանտուութեան և հար. սանեաց հանդէսներու նկատմամբ վերջերս եղած մի նոր կարգադրու. թիւն։ Փութամք ըսել սակայն ինչ սովորութիւններ որ կար այդ մա. սին մինչև ցարդ։

Երիտասարդ մը օրիորդի մը հետ նշանուելու ատեն, երիտասարդին ազգականներէն 8-10, երբեմն 20 կիներ, քանի մը հատ «տուպլին» ըսուած Աւստրիական ոսկիներ հե. տերնին առած, աղջկան տունը կեր. թան, ուր անդ ևս նոյնչափ կիներ պատրաստ կը գտնուին, և իրը 4-5 ժամ հոն նստելով, այլ և այլ միր. գեր և անուշեղէններ և այլն կը. բաժնուին ներկայ եղողներու, եւ օրիորդին վիզը կը կապեն տօպլին. ներն. օրիորդը ամենուն ձեռքն ալ կը համբուրէ թերևս 8-10 անգամ. ի էմսալ օլմագ իւզրէ, պու պապ. ատէքի մէտխէլտարանըն միւճազաթ. լարընա, ատալէթի Բատիշահի քեաֆիլ պուլունտուղու կիպի, վա. լիի վիլաեէթ աթուֆէթլու հաճի Հասան պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի. նին հադգանիեէթբէրվէրիլէրի տա. խի միւթէահիւտ օլաճաղընա էմին իսէքտէ, շու վուգուի արզ օլունան մուամէլէ իլէ սեիլէ էլինտէն էքմէք գարմագճասընա էհսանը միւլիւ. քեանէտէն մահրում պըրագըլա. րագ, պիր գաչ քիշինին մէնֆաա. թը զաթիեէլէրինէ ֆուգարայի զէր. բար գուրպան իյլէմիշ տիմէք օլա. ճաղընտան, թէսրիի թահգըգաթ. լար պիր տագըգա էվվել իպրէթիւս սայիրին, պու պապատէքի մէտխէլ. տարանըն միւճազաթլարը խուսու. սունտա, մագամաթը ալիեէնինենա. զարը տրգդաթլարը ճէլպ իտիլմէք. իւզրէ, շու վարագբարէմի զազէ. թայի մէօթէպէրէնիզ թագտիմէ ճիւրաթ իյլէտիմ։ * * *

Ֆի 23 քեանունի էվվել 1803

ԱՄԷՐԻԳԱՏԱՆ ՄԷԹՐՈՊՈԼԻՏ

Խմբագիր,

Ասկէ քանի մը շաբաթ առաջ Ա. ղէքսանդրիա անուն քաղաք մը գա. ցի ի Վիրճինա նահանգ, ուր տեղի ունեցաւ Ը. ժողովն, հաւաքեալ Ա. մերիգայի գրեթէ բոլոր աստուա. ծաբանական ճեմարանի կողմէ դրր. կուած նուիրակ աշակերտներէ թը. ւով 200ի չափ։ Ժողովոյն նպատակն է զարթուցանել եռանդ յաշակեր. տրս վասն առաքելութեան պաշ. տօնի։ Եկեղեցին՝ ուր տեղի ունե. ցաւ Մ. Լութիւնը, էր Ամերիգայի ընդհանուր Նախագահին, Մր. Գը. լիվլէնտի յաճախած եպիսկոպոսա. կան եկեղեցին։ Ժողովը տևեց չորս օր. ճառեր՝ ուղերձներ՝ երգեր եւ աղօթքներ եղան։ Արդարեւ մեծ ազդեցութիւն ըրին ինձ. կրնամ ը. սել որ Ամերիգայի մէջ վայելած ա. սենապայծառ օրերս էին. անջնջելի յիշատակօք միտքս լեցուեցաւ։ Ներ. կայեալով որ Տաճկաստանէ եկած եմ, հրաւիրանօք, երկիցս խօսեցայ այն արժանայիշատակ եկեղեցւոյ բեմէն։

Բայց Վաշինկթօնի գեղեցկու. թիւնը սքանչելի է, զոր չեմ կարող նկարագրել տակաւ գրչով։ Բազում աշակերտ գացինք յատուկ օր մը սեղմելու Նախագահ Մր. Գրիվլէն. տի ձեռքը։ Կարելի՝ է մերձենալ այսպիսի ազատութեամբ ուրիշ քը. ըիստոնեայ վեհապետաց քով։ * * *

1887 դեկտ. 5, Ամերիգա.

ԹԷՔԻՐԴԱՂՏԱՆ ՄԷԹՐՈՊՈԼԻՏ

Խմբագիր,

Տեղւոյս ազգային լրոց նուաղու. թեան ատեն, ամենուն խօսքի նիւթ եղած է նշանտուութեան և հար. սանեաց հանդէսներու նկատմամբ վերջերս եղած մի նոր կարգադրու. թիւն։ Փութամք ըսել սակայն ինչ սովորութիւններ որ կար այդ մա. սին մինչև ցարդ։

Երիտասարդ մը օրիորդի մը հետ նշանուելու ատեն, երիտասարդին ազգականներէն 8-10, երբեմն 20 կիներ, քանի մը հատ «տուպլին» ըսուած Աւստրիական ոսկիներ հե. տերնին առած, աղջկան տունը կեր. թան, ուր անդ ևս նոյնչափ կիներ պատրաստ կը գտնուին, և իրը 4-5 ժամ հոն նստելով, այլ և այլ միր. գեր և անուշեղէններ և այլն կը. բաժնուին ներկայ եղողներու, եւ օրիորդին վիզը կը կապեն տօպլին. ներն. օրիորդը ամենուն ձեռքն ալ կը համբուրէ թերևս 8-10 անգամ. ներ, ամեն մէկ տնոյշ կամ միրգ բաժնուած ատեն։ Այսպէս «խօսք կապ» ըսուած ոսկիներն օրիորդին տրուելէ վերջ կը բաժնուին. բայց այս՝ ինչպէս ըսինք՝ կանանց արա. րողութիւնն է։ Քանի մը շաբաթ. ներ վերջը, գիշեր մը, արք և կա. նայք, դարձեալ բազմութեամբ կու. գան հարսնցուին տունն՝ որ անու. շեղէններ, միրգեր և ոգելից ըմպե. լիք մատակարարուելով, եւ դրեթէ ամբողջ գիշեր մը այսպէս անցունե. լով կը բաժնուին, սպասելով ոչ շատ օրեր վերջ ուրիշ գիշեր մ'ալ հար. սընցուին ազգականներն այր և կին՝ երիտասարդին տունն երթան, որ և երթալով գիշեր մը կ'անցունեն։ Սոյն օրինակ արարողութեանց հե. տեւեալ օրն, կանայք իրենց դրա. ցիներու հետ ջերմ խօսակցութեանց բռնուած կը տեսնես, որոնք կը պատմեն իրենց աղէկ «իքրամ» ըլլալը, այսինքն միրգերու և անու. շեղէններու տեսակներու շատու. թիւնն և մէն մի քառորդ ժամուն տեսակ մը վայելելնին. - աս է ա. ղէկ իքրամ։ Երիտասարդին ազգա. կանք, ստէպ ծաղիկներ կը խրկեն իրենց հարսնցուին. և որչափ լաւ և հաղուագիւտ ծաղիկներ խրկեն, այնքան շատ սիրած կը լինին հար. սընցուին, և անոնք ալ ծաղիկ բե. րողներուն որքան շատ միրգ և այլն նուիրեն, այնքան շատ յարգած կը լինին ծաղիկը խրկողներն։

Բայց այս կերպ նշանտուութիւն, է ան պաշտօնական. կայ ուրիշ կերպ մը ևս, այն է երիտասարդին կողմանէ խոտ կոպ ոսկիներն յանձնել իրենց տանը քահանային, որ սա և տեղւոյս առաջնորդին կը ներկայէ. առաջնորդը օրհնելով նշանը, կը յանձնէ օրիորդին տանը քահանա. յին որուն ձեռքով կը տրուի աղջի. կան, և այս պաշտօնական կերպն է, թէպէտ գիշերային զուարճութիւն. ներն այս պարագային ալ դարձեալ ի գործ կը դրուի երկու կողմանէ։

Մանզումէի ելջերու անձկութիւնն գիտնալով, այս մասին ասկէ աւելի բան չեմք ուզեր գրել. փութամք այժմ համառօտակի նկարագրել հարսանեաց հանդէսն։

Երիտասարդին ու օրիորդին հարսանեաց ժամանակը երբ կուգայ, երկուստէք մեծամեծ պատրաս. տութիւններ կը լինի, այլևայլ մըրգեղէն՝ անուշեղէն, կերակուրներ, օղի և գինի, նաև յատկապէս կը վարձուին, նուագածուք։ Հարս. նեատեարք մասնաւոր հրաւիրագը. րերով սոյն հանդէսին կը հրաւի. րեն իրենց ազգականք ու բարե. կամք։ Օրիորդին տունը հարսանի. քը կսկսուի շաբաթ իրիկուընէ, ուր հրաւիրուած կը լինին շատ մը օ. օրիորդներ, իսկ երիտասարդին տունը կիւրակէ կէս օրէ վերջ կըս. կըսի հարսանիքը։ Հարսին ու փե. սին ազգականք, այս ատենէն սար. դէն հարսնեատունն կը գտնուին, իսկ բարեկամք և ծանօթք, կիրա. կի իրիկուն, ժամը 2ին վերջ կեր. թան հարսնիք։ Ամբողջ գիշերը խա. ղալով, պարելով, և առատ գինի խմելով, երբ գինիով և քնահա. տութեամբ գլուխներն ծանրացած կը լինին, առաւօտեան միայն քանի մը ժամ մնացած, փեսան իւր հարս. նեւորներով կուգայ հարսին տունն և մէկ երկու ժամ դարձեալ պա. բեր ու խաղերէն և առատ օղիի ու գինիի բաժակահարութիւններէն ու քահանային ձեռնադրութեան ա. ղաղութիւնն կատարուելէն վերջ հարսը՝ փեսին տունն կամ եկեղե. ցին տանելով, պսակի արարողու. թիւնն կամբողջացուի, և հարսը

փեսին ձեռք բռնած և ուրիշներն ալ ի միասին փոքր ինչ պարելնէն վերջ, արդէն առաւօտ եղած կը լինի, և հանդիսականք հեռոգհետէ կը մեկնին։ Իսկ նուագածուք, փեսին տունն, մինչ կէս օր և երբեմն մինչ երեկոյ դեռ կը նուագեին և պարողք մի զկնի միոյ կը պարեն, օղիի և գինիի բաժակներ ի ձեռին։

Երկուշաբթի կէս օրէն վերջ, հարսին հիւրք անտուկն կը դիմուի փեսին տունն, նաև հարսին համար տրուած պղնձեղէններն և ուրիշ բաներ, որոնք նուիրուած են հարսնեւորներէն։ Հետեւեալ օր, հարսին անտուկը կը բացուի ի տես բազում կանանց, որոնք թեր ու դէմ իրենց դիտողութիւններն կը շռայլեն տրուած հիւրդին։

Մենք յարմար սեպեցինք լուութիւն պահել հարսին բարոյական և հարսի տան և հնէի բազնիքի սովորութիւններն . . .,

Սոյն նկարագրութենէն վերջ աւելորդ կը համարիմք մեր կողմանէ դիտողութիւններ աւելցնելով բացատրել բազում անպատեհութիւնք և զեղծումներ, որք տեղւոյս լուսամիտ մասին ուշադրութիւնն գրաւելով, Ս. Թագ. և Ս. Խաչ թաղերու բազումներեւելի անձինք գումարեցին մի ընդհանուր ժողով, և վերոյիշեալ սովորութիւններէն ոմանք բոլորովին վերցնելով, ոմանք ալ յոյժ չափաւորելով, միաբան հաւանութեամբ իրենց առաջարկ ներկայացին գաւառական ժողովոյս ուր վաւերացուելէ վերջ այժմ պարտաւորիչ օրէնք եղած է։ Այսու կարգադրութեամբ վարչութեան կողմանէ պատրաստուեցաւ արծաթեայ Խաչեր, որ իբր նշան, միայն տղայ խաչ պիտի տրուի օրիորդին, և ուրիշ բազում ծախքեր չպիտի ըլլան, և հարսանեաց ատեն միայն կիրակի գիշեր նուագածուք քանի մը ժամ նուագելէ վերջ, քահանային պաշտօնը կատարուածին պէս բոլոր կոչնականք պիտի մեկնին, թերեւս կէս գիշերէն առաջ,

1887 դեկտ. 17 * * *

Մելէթիմիզին մատի վէ մանէվի խարապէնը մուճիպ օլմագտէ օլան պաշլըճա սէպէպլէրտէն պիրի տախի պիր թագըմ գապա գապա ուսուլլեր իլէ ատէթլէր, վէ պինապէրին պոշ մէսարիֆլէր օլտուզունտան, թէքիրտաղլընտա տիշիւնիւլիւպ վէ մէվգբի իճրաեէ վաղ իտիլէն շու իսլահաթ, տոզրուտու, զիեատէսիլէ շայեանը թահսին տիր։

ՁԷԹԻՆ ՀԱԳԴԸՆՏԱ

(5945 ԻՆՉ ՆԻՒԹԼԻՆ ԴՈՒԷՍԻ)

Ճէնազէեի երյգատրգտան սօնրա «կէսկէրէտ» իլէ գազանը թէրս չէվիրիրլէր, չիւնքի, տոզրու հալինտէ գալմասընը իեի սայմազլար։

Ճէնազէեի եալընրդ իքի բարչա թահթա իւզերինտէ երյգարլար, վէ պատէհու եէտի արշըն պէզտէն միւրէթթէպ պիր քէֆէն սէրէրէք, ճէնազէեի իւզերինէ վաղ իտէրլէր, վէ պատէհու պաշլարլար նշիարէր, վէ իքի արշըն պօեունտա օլան, վէ գերմզըճա իրէքտէն մաամուլ պուլունան պիր իրէք, վէ այնի պօյտա բամուգ իբլիկինի պիւքէրէք «խեատուկ չուանըկ» թէմիլեէ իթտիքլէրի պէր իր իլէ, մութլագա երուսաղէմտէն կէլմիշ օլմասը շարթտան պուլունան պիր մուսու հազրլամաեա, շէօյլէ քի, էկէրչի մէզքիր մուսման քէնտիլէրտէ եօգ իսէ, սայիր պիր էվտէն պուլուպ կէթիրիրլէր, վէ քէֆէնի ատէթ իւզրէ տիքտէն սօնրա, խեատուկ չուանըկը էօլիւնիւն պօյնունտան ասարլար վէ պէլինտէն պաղլարլար. վէ քէֆէնի տիրմէք իչին սայիր իրլիք իսթիմալ իթմէնիպ, անճագ քէֆէնին քէնարլարընտան չէքէրէք իսթիմալիտէրլէր. վէ քեզալիք մէղքիր քէֆէնտէն պիր տէ զուշագ չընգարարագ, անշ տախի պէլինէ պաղլարլար։

Ճիւզիճէ սօնրա քահանայ կէլէրէք լազըմ կէլէնլէրի օգուր, վէ անտէն սօնրա դաեէթլէ էսկի պիր շուրջառ իլէ «լէյփէատ» (դագաղէշփատ) կէթիրիրլէր, ճէնազէեի իւզերինէ վաղ իտէրլէր, վէ մէզքիր երրթրգ վէ էսկի շուրջառը իսթիւնէ էօրթէրլէր, վէ էկէր վագրթ կիճ իսէ, կիճէ օրատա զալմագ իւզրէ քիլիսէեէ, վէ էկէր վագրթ կիճ տէ կիլ իսէ գերեզմանատունա կէօթիւրիւրլէր։

Ճէնազէ քիլիսէտէ պուլունտուղունտա, սապահլաերն, քիլիսէ վագթինտէ, ճէնազէնին ֆամիլեասը, ագրապալարը վէ տօսթլարը, գագաղէն էթրաֆընտա թօքլանըրլար վէ աղլամաեա պաշլարլար, վէ քիլիսէ խիթամընտա, քեաֆիֆէյի հազրը պուլունան զարըլար տախի պիրլէշէրէք, քէզալիք էվվէլքիլէր իլէ աղլարլար։ Վէ պատէհու պիր գաչ քիչի գաղմա քիւրէք պիրլիքտէ ալարագ գապրիսթանա կիտէրլէր, պիր արշընտան զիեատէ պիր մէզար գազարլար, վէ էկէր ճէնազէ պիր քահանայ ճէնազէսի օլուր իսէ, մէզարը պիր ատէմպօեուտէրինլիկինտէ գազարլար. վէ օլ վագրթ, տէօրթ քիչի դագաղը ումուզլարընա ալարագ գերեզմանատունա կէօթիւրիւրլէր. մէզքիր ճէնազէ զինէթինտէ, կէրէք էրքէք վէ կէրէք գատրն թարիֆէսի հազրը պուլունուրլար, էրքէքլէր էօնտէն վէ գատրնլար արգալարընտան կիտէրլէր, վէ կիթտիքլէրի վագրթտա տա հէր քէս էլինտէ, ճէնազէնին էլպիսէլէրինտէն պիրէր բարչա թուրբագ վէ սալլաեարագ, վէ էնվայի հարէքէթլէր իտիպ, վէ քէնտիլէրէ մախսուս երգլէր օգուեարագ եիւրիւրլէր։ Վէ գասապատան տիշարը չրգարգլարընտա, պիր մահէլլէտէ տուրուրլար, քահանայ, օրատա, եիւքսէք սէս իլէ պիր Աւետարան օգուր, վէ պատէհու տօղրու գապրիսթանէ կիտիպ տէֆն իտէրլէր։

Օլ կիճէ, ճէնազէ սահիպի, քահանալար իլէ ֆուգարալարա պիր թաամ վէրիր, վէ ֆէրտասը կիւնիւտէ, «այգուց» իսմիյլէ գապրիսթանտէ, քէնտի ագրապալարընա եէմէք եէտիրիր. օլ կիւնիւ օրաեա, ճէնազէնին գօմշուլարը տախի թաամլար չէթիրիրլէր։

Վէ ֆէրտասը կիւնտէն պէտ իլէ, ճէնազէնին խանէսինէ կիտէրէք, վէ «լէս ճորոյ հիգէն, Ասբոծ իտքը կինուղունուն սաղլեռ տայ, Ասբոծ էալ չի ցրցընէ, հոգէով սրբով մը խրթարվիս» տիեէրէք, ֆամիլեասընը թէսէլի իտէրլէր։

Ճէնազէնին երյգանտրզը սապուն իլէ պաշգա պիր չէյ երյգամաերպ, անճագ ճէնազէնին էլպիսէլէրինի երյգարլար, վէ անէրին եէնիլէրինի քահանաեա վիրիպ, վէ էսկիէրինիտէ եշյգ աեանլարա վիրիրլէր. վէ էկէրչի վէֆաթ իտէն պէր քահանայ զէվճէսի իսէ, մէզքիր էլպիսէլէրի պիր մանասթրա հէտիրեէ իտէրլէր։

Էվվէլլերի, ճէնազէնին խանէսինտէն, քահանաեա պաղբը պիր սահան իլէ պիրտէ գաշզգ վիրիր իմիշլէր իսէտէ, չիմտի պու ատէթ գալգմըշ տըր։ Վէ, հաթթա չիմտիլէրտէ, քահանաեա, ճէնազէնին եէնի էլպիսէլէրինի տախի թէքմիլ վիրմէեիպ, անճագ պիր դաչ բարչասընը վիրմէքտէ տիրլէր։

Քահանաեա, ճէնազէնին ֆամիլեասը թարաֆընտան, անճագ օն վէ եատա եիկիրմի, վէ տիրացուեատախի օն բարա վիրիլմէքտէ տիր։

Պիր ճէնազէ վուգուինտէ եասթութմատրգտան պաշգա, հաթթա էկէր իսթէրլէր իսէ, տուլ գալան իսթէրէրքէք օլսուն վէ իսթէր գատրն, եալընրդ պիր հաֆթա օնրա էվլենէպիլիրլէր։

Զէյթինլիէրտէ, ալթը եէտի տէֆա էվլենմիշ օլանլար պուլունմագտա տըր։

(Տեվամ)

ԱՒՖԱԼԷԹԻ ԼՕՆՏՐԱ (19)

ՄՈՒԳԱՏՏԷՄԷ

ԶՕՃՈՒԳԼԱՐ ՊԷՍԼԷԵԻՃԻ ՊԻՐ ԳԱՐԸ

11·

Եէհուտի գավմընտան զուհուրա կէլմիշ օլան Դաւիթ Նամ չօճուղուն, օլ ըզպանտուտ Գողիաթ իլէ ճէնքլէշմէք իւզրէ քէնտուեի թագտիմ էյլէտիկի կիւնտէ վուգուա կէլէն այնի հայ, օլանտէ կէօրիւլմէքտէ իտի տէնիլսէ ճայիզ տիր։

Վիլեամ, հէր նէ գատար Գողիաթա մանէնտ ըզպանտուտուն պիրի տէկիլ իտի իսէտէ, պու. ճիւլէ իլէ տախի էնլի էնլի ումուզլարա, վէ թօքուզ կիպիտէ միւլէհհամ պիր վիճուտէ մալիք պուլունտուղունտան, ատէթա պազուլարընտա ֆէվգէլատէ պիր գուվվէթ պուլունարագ, պալը ազիմլէրի գալտըրմագտէ, վէ պիր էօքիւզիւ պիլէ տէվիրէպիլմէքտէ պուլունան Հէրքիւլէ պէնզէմէքտէ իտի։

Հալպու քի մէրգումուն գարշըսընա տիքիլէրէք իզհարը թէհտի. տէ ճիւրաթ իլլէեէն լ'օմ կրի իսէ, անճագ օրթա պօյու, վէ նազիք վիճուտու, ուֆագ էլլէրէ վէ ուֆագ այագլարա մալիք ատէմին պիրի իտի։

Մէրգումուն կիեինտիկի բանթալն էսմէր վէ եուն պիր զումաշտան մաամուլ օլտուղու կիպի, արգասընտաքի սէթրիսի տախի, քէզալիք էսմէրճէ վէ սօլմուշ վէ գապա պիր չուհատան միւրէթթէպ իտի իսէտէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, հալու հէյեթթինտէ տէրքեար օլան պիր էսէրի զատէկի իլէ զարաֆէթ վէ նէզաքէթտէն, վէ սիմա վէ լէհճէսինտէ կէօրիւնէն պիր էսէրի բիւրլէթաֆէյտէն, մութլագա պիր լօրտ էվլատը օլմասը իթիգատընա զահիպ օլմամագլըգ իհթիմալտէն տէկիլ իտի։

Օրատա պուլունան գարբլարտան պիրի, մէրգումա խիթապէն,

—Էյմա՛սըմ, սագրն օէն քէնտինի, նաֆիլէ եէրտէ արալարընա կիրմէ, եօգսա ըլինտէն արաեա կիտէրսին, պիր եումրուգ եէտիկին կիպի տէվրիրիր տիւչէրսին, – տիեէրէք պագրարը։

—Ա՛, լ'օմ կրի չըլտըրմը՛ չ օլմալը տըր, – տէտի իրբաբզարատան պիրի։

—Նէ՛ վազիֆէնիզ, պըրագընըզ տա, պիզտէ սա՛յրինէ՛ պագալըմ, – տէտի տիկիր պիրի։

Կէմիլրտէն հինուզ չըգմըշ պուլունան ֆայֆիլլէր, տէրունէն մէրգումու աճըեարագ լ'օմ կրինին եիւզիւնէ պագմագտէ, վէ,

—Զէ՛վալը տէլիգանը, պէսպէկի Վիլեամըն նա՛սըլ ատէմ օլտուղունու, վէ նէ եօլտա պէլալը պիր հէրիֆ պուլունտուղունու պիլմէքտէ օլմամալը տըր, – տիմէքտէ իտիլէր։

Պու արատա Վիլեամ, հատտէն զիեատէ պիր քիւսթանալըգ, պիր արսրզըգ, վէ պիր իսթիհզա իւզրէ կիւլմէքտէ պուլունտուղունտան. պիթթապի սայիրլէր տախի մէրէ էսսիր օլարագ, այնի սուրէթտէ կիւլմէքտէ իտիլէր։

—Նէ՛ օ, մտտմազէլ, սիզի՞ն միրատընըզ նէ տիր, պէսպէկլի պիր գատէհ կրօկ իչիրմէքիկիմի արզու իթմէքտէ օլմալըսընըզ տըր... վէ սիպին կիպի մատմազէլլէր հիւրվէթ ու իքրամտա վազիֆէտէն տիրտէտի Վիլեամ լ'օմ կրինէ իսի. Թապէն սէօյլեեէրէք։

Հալպու քի, մէրգումուն, լ'օմ կրինին կէօզլէրինտէ բարլամագտէ օլան նէֆրէթի ու հիտտէթ իլէ պիր զազապը ազիմ ամէլշինիտէ կէօրտիւկինտէն, տիչարը հէյյէթ սրարագ, կէրի կէրի չէքիլմէկէ պաշլատը։

Վէ հաթթա, տէրհալ էօյլէ արսրզճասընա կիւլմէքլիկի թէրք իլէ. վէ պիր սէվգբ թապիի իւզրէ, քէնտուեի միւտաֆաեա հազրլանմագլըգտա պուլունտու։

Լ'օմ կրիտէ պու հալինի կէօրիւնճէ, կէնճ գատրն իլէ մէրգումուն արա եէրինտէ տահա զիեատէ պիր թավրը ազիմ իւզրէ տիքիլի վիրէքէք.

—Իշիմէ սանա թէքրարէն սէօյլեէօրում, սագը՛ն պու գատընճըզազա զէրրէ մրգտարի թէսալլութա ճիւրաթ իյլէմէեէսին, անլատը՛ն մը, – տէտի։

—Հուրրա՛, եաշա՛սըն լ'օմ կրի, – տէյի պաղրըշտրլար օրատաքի ճիւնունլէրատէն պիր գաչլարը...։

Լ'օմ կրինին կէօզլէրինտէն աթէչլեր սաչրլմագտէ, վէ սէս վէ թէլաֆֆուզունտա իսէ պիր էսէրի չիտտէթ պուլունմագտէ իտի։

—Եա՛հու, սէն պէնիմ քէյֆիմին քէհեասը օլսմ զալն հէրնէ քի իսթէր իսէմ անը եարարրմ, անլատը՛ն մը սէն տախի, – տիեէրէք Վիլեամ զազապնաք պիր սէօյլեեիշ իլէ, վէ գօճա գօճա եուսրուգլարընտա մէրգումա տօղրու գալտըրարագ, պիր ումուզու իւզերինէ, ատէթա պիր թօգմագ մագամընտա ինտիրմէք իսթէտի։

Հալ պու քի լ'օմ կրի, պիւիւք պիր չէվիքլիք իւզրէ աթըրգ պիր թարաֆա չէքիլտիկինտէն, Վիլեամըն եուսրուղու պօյա կիթտիքտէն պաշգա. հաթթա, քիչլի գուվվէթինի պազուեա թօքլաեարագ, հատտէն զիեատէ պիր խըզ իլէ վուրմագ նիյեէթինտէ պուլունտուղունտան, մուվազէնէեիտէ օլ մէրթէպէ զայպ իլլէտի քի, ագ գալտը եիւզիւ գօեու գարանճագ իտի։

Պու մուամէլէ շիմշէքվարի պիր չարուգլուգ իւզրէ կէչտիքտէն սօնրա, լ'օմ կրի պէլինի էյտի, պաշընը իլէրու տօղրու ուզաթտը, վէ գաֆասընը, Վիլեամըն սինէսինէ օտէրէճէ գուվվէթլի պիր սուրէթտէ եէրլէշտիրի վէրտի քի, մէրգումէօքիւզ կիպի տուչիւպ եէրէ եաեընը։

Օրատա հազրը պուլունանլարընը քեաֆիֆէսի տախի, անճագ հալվանի հիսսիեաթլար իլէ մէէլուֆ օլուպ, վէ վահշիճէ գուվվէթ ու գուարէթէ հէր չէյտէն զիեատէ էհէմմիյէթ վիրիպ վէ բիւյէթ իթմէքտէ օլտուգլարը ճիհէթլէ, լ'օմ կրիեէ մուգավէմէթէ գալգըշարագ, Վիլեամը գուրթարմագլըգը չընգըշմագ իսթէմէտիքլէրի չէօյլէ տուրսուն, մէրգումունտա սէրիլիպ եաթմագտէ օլմասընը, այնի ֆուրսաթատա իտէրէք, կէրչի տէրհալ պաղրընա պասրպատա թէբէլլէեէպիլմիքտէն պաշգա, քէմալի ֆիւթուհաթ իւզրէ, պրչաղընըտա գընընտան չընգարարագ պօղազընա սարլաեաքիրիտի իսէ տէ, մէրտիք վէ ալիճէնաքլըգ իթմէք իսթէտիկինտէն, անճագ օլ գատար իլէ իգթիֆա պիրլէ, իտամինին նէ եօլտա հարէքէթ իտէճէկինէ պէքլէմէքլիք նիյեէթինտէ պուլունտու։

Վիլեամ, հրրս ու հիտտէթինտէն նաչի գըզարըգ պօղարարագ աեաղա գալգտը, վէ ամանա կէլմէք իսթէմէտիքտէն պաշգա, հաթթա պրչաղա տավրանմաեա տախի գալգըշը։

Հալպու քի, լ'օմ կրի, իշ օլմէրքէզտէ օլտուղու հալտէ տախի, պրչաղա տավրանմագ իսթէմէտի։

Վիլեամ, մէրգումուն պու հալինի կէօրէրէք, իւզերինէ տօղրու հիւճում իյլէտի։

Լ'օմ կրի, պու տէֆա տախի պիւյիւք պիր ուսթալըգլա քէնտուեի պիր թարաֆա աթտրգտան պաշգա, պիր թագրիպտէ գօլունտան գավրատը, վէ կիւեա պիր թավուգ գալտըրըրճասընա, պէլինտէն թութուպ հավտեա գալտըրտրգտան սօնրա, մէրգումա սիլահընը իսթիմալէ պիլէ վագրթ պըրագմագսըզը, ֆըրլատըպ եէրէ վուրտուղունտան, մէրգումուն էլինաէքի պրչագ պիր թարաֆա սրչրատը, վէ քէնտիսիտէ թէքրարէն եէրէ սէրիչտի։

(Տեվամ)

Ս. Շթայնը, Գալաթատա Թիւնէլ գուրպինտէ վագը 8 վէ 14 Նիւմէրոյու ճէսիմ էլպիսէ տէրօյտրընը կիւնտէն կիւնէ թարագը պուլմալարընտան թէչվիգ օյունուպ, պունտան պէօյլէ. Թիւնէլ գուրպինտէքի 8 Նիւմէրոյու մագազասա պիր սալօն իլավէսիլէ, գատրնլարա վէ գըզլարա մախսուս էլպիսէլէր տախի ֆիրուխտ իտիլէճէկի պէեան, լէ մութէատուտա միչթէրիլէրինին վէ ումում էհալինին, մագազայի մէզքիւէեի թէչրիպ պուեուրուպ, պիզգաթ կէօրմէլէրի ըէճա օլունուր։ Մալէրին ճինսի գաեէթալա, վէ ֆիեաթլերի իսէ էհվէն օլարագ, էհալիեի մէհմունն իթմէք իչին, զիեատէսիլէ սայ ու զարէթ իտիլմիշ օլտուղունտան, պու նէվ էլպիսէլէրի, արթըգ տօղրուտան տօղրու էվրօպատան կէթիրմէեէ լիւզում կէօրիւլմէեէճէկի կիպի, բազմէթլու էհալինին հօշնուտ գալմասը իլէ ինչ՞ իմսար իտէպիլէճէկիմիզի արզու իտէրիզ։

Ս. ՇԹԱՅՆ

ԹԱԳՈՒՀԻՈՑՆ ՄԱՆԵԱԿՆ

Հեղինակ

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՄԱ

Տիեզերահռչակ վիպասանին սոյն հըռչակաւոր և հետաքրքրաշարժ գործոյն երրորդ հատորն ևս աւարտած ըլլալով, ի վաճառ հանուած է ի գին 12 դահեկան։

Չորրորդ և վերջին հատորն ընդ հուպ պիտի հրատարակուի։

Այս առթիւ կը խնդրուի այն Պատրաստաժանորդներէն որք տակաւին չեն վճարած իրենց պարտքն, հաճին առանց դժուարութեան հատուցանել իրենց բաժանորդագին, զի քաջ պէտք է գիտնալ թէ այսպիսի բազմածախ գործի մը հրատարակութեան ձեռնարկելով, արդէն մեծ զոհողութիւն մը ընելու պարտաւորուած ենք բաժանորդաց խիստ ցանցառ թուոյն պատճառաւ։

Նոյնպէս հանրածանօթ ԴԱՐԲՆՈՑԱ-ՊԵՏՆ անուն խիստ հետաքրքրաշարժ վէպին Գաղղիերէնը որ 220 անգամ տպագրուած է, Հայերէնն ալ 420 երեսէ կը բաղկանայ, կը գտնուի մասնաւորապէս Մէրճան չարշրի Գրավաճառ Աշճեան գրատունը և բոլոր Հայ գրավաճառաց քով չափաւոր գնով, և Բերա Թիւնէլի դէմ Նալբանթեան գրատունը։

ՆՈՐ ՏԱՐԻ

ԿԱՄ

ՓՈՔՐԻԿ ԾԱՂԿԱՔԱՂ

Հատընտիր բանաստեղծութեանց

—

Հ—ոեց

ՑԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՍԷՆԵԱՆ

Ազգային հին և նոր բանաստեղծներու գողտրիկ քերթուածներէն յօրինուած է այս փունջ, որ կաղանդի առթիւ, որպէս ամեն ժամանակ, մանկանց նուիրուելու յարմար գրքոյկ մ'է։

Կը գտնուի բոլոր Հայ գրավաճառաց քով, ի գին 100 փարա։

ԶԲՕՅԱՆՔ

ԿԱՄ

ՀԱՒԱՔԱԾՈՑ

Գաղղիերէն հատընտիր առակաց

Հանդերձ

Բառական թարգմանութեամբ և ճոխ բացատրութեամբ.

—

Աշխատութեամբ

Տ. Մ. ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ

Սոյն հաւաքածոյն տեսը առ տեսը կը հրատարակուի 15 օրն մի անգամ, և մէն մի տետրն 32 երեսէ բաղկացեալ և դիւրատար դիրքով։ Մէն մի տետրին գինն է 50 փարա։

Կեդրոնատեղին է Պօղոսեան գրատունն, Զագմագճըլար-եօղուշ թիւ 16։

ՄԻՒԼԷՄՄԷԼ

ԷԼԻՖՊԱՑԻ ՕՍՄԱՆԻ

Սէլանիքլի Թէվֆիգ էֆէնտի թէէլիֆի օրուայ, վէ Թօղլեան Առաքէլ էֆէնտի մասրիֆէթիլէ թապ ու նէշր իտիլմէքտէ օլան իշպու նատիր իւլ էմսալ էլիֆպա ճիւզի, պէշինճի տէֆա օլարագ թապ իտիլմիշ, վէ եալընըզ 40 բարաեա օլտուղու հալատ ֆիրուխթ իտիլմէքտէ պուլունմուշ տուր։

Մէզքիւր էլիֆպանըն միւքէմմէլլիյեէթի, կիւզէլլիկի վէ էհվէնլիկի, տօղրուսու, զիեատէսիյլէ չայեանը թագտիր վէ մէմնունիյէթ տիր, չիւնքի, միւք ու միլլէթէ բէք միւֆիտ պիր խըտմէթ տիմէք տիր։

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ

ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Բնական, Ուսումն. և Քաղաքական

—o—

Բ. Տպագրութիւն

Հիմնովին բարեփոխեալ և ճոխացեալ

—o—

Իւր գտած ջերմ ընդունելութեան շնորհիւ սուղ միջոցի մէջ իվաղուց անտի սպառած սոյն դասագիրքը, ըստ առաջարկութեան բազմաթիւ ուսուցչաց՝ վերստին տպագրուած է, մանկավարժութեան արդի պահանջմանց համաձայն հիմնովին բարեփոխուած եւ կրկնապատիկ ճոխ պարունակութեամբ։

Կեդրոնատեղին է Ուզուն չարշը, թիւ 392 Փորագրիչ Երուանդ Փալագաշեանի խանութը։ Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց և Պահչէ գաբուի ջրավաճառաց քով, Գին 3 ղրշ։

— —

NEVRALGIE ՆԷՎՐԱԼԺԻ (պաշ աղրբսը), ՄԻԿՐԷՆ (քէզալիք պաշ աղրբսը), ԳՐԱՆԲ Տ'ԷՕԹՕՄԱ (միտէ սանճըսը), վէլհասըլ սինիրէ տայիր օլան հէր նէվի ֆէնալըգլար, Տօքթօր Գրագսիէնին Անթինէվրալժիք նամ հապլարըյլա տէֆ օլմագտա տրրլար։ Գուլթուսու 3 ֆրանգ տրը։ Գուլթուլարըն իւզէրլէրինտէ ֆապրիգանլարըն տաժզալարը պուլունմասընա տիգգաթ էլղէմ տիր։ — Տէբօսու Փարիստէ ըիւ տը լա Մօնէտէ վագը 23 նիւմէրօ իլէ միւրագգամ Ռօպիքէ էճզախանէսի օրուզ, վէ Իսթանպօլտա Մէզիքի վէ գումբանեասը էճզախանէսինտէ պուլունմագտէտիր։

ASTHME CATARRHE

ԱՍԹՄ ԳԱԹԱՐ

Իշպու Լըվասսէօր Թիւպլէրին իսթիմալիյլէ, նէֆէս տարլըգը վէ կէօքիւս սրգընտըսը անինտէ տէֆ օլմագտա տրը։ — Պունու ալան գաթ, գուլթուսու իւզէրինտէ պուլունան Լըվասսէօր իսմինին պուլունմասընա տիգգաթ իլէմէլի տիր։ (գուլթուսու 3 ֆրանգ տրը)։ — Տէբօսու Փարիստէ ըիւ. Մօնէտէ վագը 23 նիւմէրօ իլէ մուրագգամ Ռօպիքէ էճզախանէսի տիր։

Պուրատա Մ. Գանճիւք պիրատէրլէրին Պրիթանիք նամ էճզախանէլէրինտէ, վէ Իզմիրտէ տախի Մ. Մարգ Գանճիւք էճզախանէսինտէ պուլունուր։

ԻԼԱՆ

Սապըգ Մամուլուն սահիպ իմթիեազը Այվազեան էֆէնտի, մաթպաամբզին պուլունտուղու Իբսի խանընտա տշաղըտա պիր մաղազա քիւշատիլէ, նէֆիս զէյթին եաղը վէ լէզիզ չարապ վէ մասթիգա վէ ալէա ճինսինտէնտէ զէյթինվէ սապուն կէթիրթմէքտէ պուլունտուղունտան, մէմնուն օլմագլըղը արդուիտէն զաթլարըն թէշրիֆլէրի իսթար վէ տավէթ օլունուր։

ԻԼԱՆ

Ալիքսանեան Պետրոս էֆ. Պալըքէսիրտէ քիւշատ իթմիշ օլտուղու օթէլինի, վիրանճա օլան Բամուգ խանընտան Միւսթէճէյլի խանընտա նագլ իթմիշ օլուպ, վէ եաթագլարըն թէմիզլիկինէ վէ օտալարըն հիւսնի հալլէրինէ զիեատէսիյլէ տիգգաթ իլէմէքտէ պուլունտուղունտան, կէրէք Իսթանպօլտան վէ կէրէք մահալլի սայիրէտէն թէշրիֆիտէն զաթլարըն պատիի մէմնունիյէթլէրի օլաճաղընը վատ ու պէեան իլէմէքտէ տիր։

ՍԻՆԻՐԷ ՏԱՑԻՐ ԻԼԼԷԹԼԷՐ

ՍԱՐԱ ԻԼԼԷԹԻ

Իշպու ժէլինօ թէամիյեէ օլունան չէքէրլամէլէր, սինիրէ տայիր իլէթլ՛ր՝։ չին, էն զիեատէ շիֆապախշ պիր մուալիճէ տիրլէր։ Սարա իլէթի իչին, հէր նէվի մուալիճէտէն զիեատէ դուվվէթլի, թէէսսիրլի, վէ ֆայիտէլի տիրլէր։

Պու շէքէրլամէլէր, ալէլխուսուս պաղը զէմանլէրտէ, գատընլարըն իպթիրապընը մուճիզ, վէ տէրէճէյի նիհաեէտէ թէէսսիւր վէ հիտտէթէ տիշար օլուպ, թարաֆ ու էթրաֆլարընընն հիւզն ու մէլալարը օլան ֆէնալըղը, ֆէվգէլատէ սուրէթտէ տէֆ վէ իզայէ իտէրլեր։

Պունուն թէքմիլ շիշէսի 3 ֆրանգ, վէ եարըմ շիշէսի տախի 4 ½ ֆրանգ տրը։

Պէյօղլուտա վագը Մ. Գանճիւք պիրատէրլէրին Պրիթանիք նամ էճզախանէլէրինտէ, վէ Իզմիրտէ տախի Մ. Մարգ Գանճիւք էճզախանէսինտէ պուլունուր։

ԻԼԱՎԷԼԻ

ՍԱԼՆԱՄԷ

1888

ՍԷՆԷՍԻՆԷ ՄԱԽՄՈՒՍ

—

ԻԼԱՎԷ

ԷՎԼԻԷՆՄԷՔ ՖԱԼԸ

—

ՍԱՀԻՊԻ

Ճ. ԲԱՄՊՈՒՂՃԵԱՆ

—

Իշ պու Սալնամէ սաթըլըը հէր էրմէնի քիթապճը տիւքքեանլարընտա, դազէթա սաթրճըլարընտա, վէ Իսթանպօլտա Պաղչէ-գապուսունտա սուճու Պողոս վէ Ճակոբ աղալարըն տիւքքեանլարընտա։

Ֆիյ 60 բարա։

SIROP DE BRIANT

ՍԻՐՕ ՏԸ ՊՐԻԱՆ

Բարիստէ էճզախանէսի, Բիվօլի սոգագ Ն. 150.

Իշպու շուրուպու, թագիպլէր էլի սէնէտէն պէրու, կէօքիւս հասթալըգլարը, վէ էօքսիւրիւք, վէ նէզլէ, վէ պրոնշիթ, վէ գաթար, վէ կրիբ վէ սայրէրէ իչինթէրթիպ վէ թէնպիհ իլէմէքտէ տիրլէր։ Մէզքիւր շուրուպ վիեատէ չարուգ թէէսսիր իտիպ, վէ զիեատէ լէզիզ, վէ զիեատէ էհվէն մուալիճէլէրտէն պիրի տիր։

Շիշէսի 2 ֆրանգ 25 սանթիմ տիր։

Շու աթիտէքի իմզաեա տիգգաթ օլունմալը տրը։

Պէյօղլունտա Մ Գանճիւք պիրատէրլէր էճզախանէսինտէ պուլունմագտա տրը։

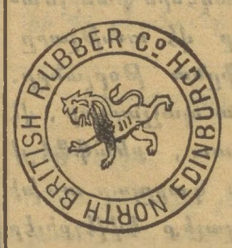

Էտինպուրկտա, Նորթ Պրիթիշ Ռաբպերթ գումբանեասընը մասուլա. Թընտան պիրինճի ճինս լաստիկ գալոշլար.

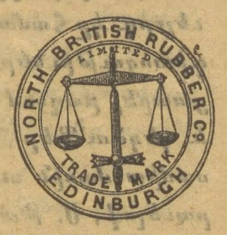

Պու կիւզել լաստիք գալոշլար. Իսթանպոլ բիացասընտա չօգտան պէրու թանըմըշ, վէ ճինսլէրին ելիիկինտէն էհալի տայիմա հօշնուտ օլմուշ տուր։

Իշպու լաստիք գալոշլարըն այնի մարգա իլէ թագլիտի զուհուր իթմիշ օլտուղունտան, սագընըմասը իիթար օլունուր։

Պիզիմ լաստիք գալոշլարըմըզ, մէզքիւր թագլիտ լաստիք գալոշլարըզ տէօրթ չիֆթինի էսկիտիր։

Էհալի, պիզիմ լաստիք գալոշլարը ալտըղը վագթի պագմալը տրը քի, էօքճէլէրին ալթընտա ասլան տամղա օլսուն, վէ քէնարընտա էտինպուրկ եազըլը օլսուն։ Վէ հէր պիր լաստիք գալոշլարըն իչինտէաէ թէրազի մարգա օլաճագ տրը։

Պիզիմ լաստիք գալոշլարըմըզ սոթըլըր Դալաթատա Գարաքէօյտէ պիւեիւք ճատտէտէ Ն. 5 Տիամանտիա Եօրկիատիսին մաղազասընտա, վէ Իսթանպօլտա Սուլթան Համամը ճիվարընտա Գօճաման օղլու խանընտա։

ԲԷՐ ԱԶ ՎԱԴԸԹ ՏԱՀԱ ՏԷՎԱՄ ԻՏԷՃԷՔ ՏԻՐ

Ավթրիա-Մաճարիսթան իլէ Ռումանիա արասընտա հէր կիւնա թիճարէթճէ միւնասէպաթը գաթթ վէ թաթիլ օլունմասը իւզէրինէ, էլտէ գալմըշ օլան ինկիլիզ սիմ մատէնինտէն սուֆրա թագըմլարընընն սաթըշը, աղ վագթի տահա տէվամ իտէճէք տիր։ Պու սէպէպլէ, իշպու զազէթանընն միւթէպէր օգուեանլարընտա, եա ընըզ 250 թագըմ գալմըշ օլան, վէ հէրան դէճճանէն թիր+ իտիլմէճէ+ հալտէ պուլանան մէզքիւր սուֆրա թագըմլարընտան սաթըն ալմագլըգ ֆուրսաթընը գազընրմամալարընը իիթար, վէ պունլարը սաթուն ալմագլա, քէնտի մէնֆաաթլարընա խըտմէթ ըթմըշ օլաճագլարընը թէէմին իտէրիզ։

ԵԱԼԸՆԸԶ 18 ՖՐԱՆԳ ՏՐԸ

Եանի, սալթ իմալիյեէ ֆիյեաթը վիրէրէք, հէրքէս ինկիլիզ սիմ մատէնինտէն, պէեազլըղը օն սէնէ տաեանա պիլիր զաեէթ կիւզել պիր սուֆրա թագըմը ալապիլիր։

ԿԱՐԳՈՒՄԱՐԱԿ ՀԵՏԻՄԵԼԻ

6 Ատէպ քէսկին աղբզը պըշագ.
6 Ատէտ սամ ինկիլիզ կիւմիւշիւնտէն չաթալ.
6 Ատէտ սամ ինկիլիզ կիւմիւշիւնտէն չօրպա գաշըղը.
6 Ատէտ ինկիլիզ կիւմիւշիւնտէն գահվէ գաշըղը.
6 Ատէտ ինկիլիզ կիւմիւշիւնտէն եումուրթա գաշըղը.
1 Ատէտ սամ ինկիլիզ կիւմիւշիւնտէն պիւեիւք գաշըգ.
1 Ատէտ սամ ինկիլիզ կիւմիւշիւնտէն սիւտ գաշըղը.
6 Ատէտ հաշլանմըշ եումուրթա վազընա մախսուս զարֆ.
1 Ատէտ պիպէ վէ եախսա շէքէր գապը.
1 Ատէտ մաբլը կիւզել չայ սիւզկէճի.
1 Ատէտ 30 սանթիմէթրօ պուեունտա օեուն քեաղըտը թէէսսիր.
2 Ատէտ ալէա սալոն չամտանը.

—

48 բարչա եալընըզ 18 ֆրանգա սաթըլմագտա տրը։

Վիլաեաթտան վագը օլաճագ սիրարըշաթ, պէտէլինին նագտէն կէօնտէրիլմէսի իլէ, վէ վարօր աէէնթէսի վէ եախսա շըմէնտըֆէր սթասիօնու պուլունան մահէլլէրտէ հավալէ թարիգի իլէ գապուլ օլունուր։

Տէրսաատէթաէ, Գալաթատա Իտարէյի մախսուսէ աէէնթէսի գարշըսընտա, 5 Նիւմէրօլու Կիւմիւշիւ խանընտա,

ՎԱՐԷՆՀԱՈՒԶ ՑԻՐԻ ՄՕՆԱՐՀԻ

Թիճարէթի չիրքէթինէ միւրաճաաթ օլունմալը տրը։

ԶէՑՀ. Վիլաեաթտան վէ մէմալիքի էճնէպիյեէտէն կէլէն սիրարըշաթ, սողրուճա, վէքէնատա աթիտէքի ատրէսէ կէօնտէրիլեպիլիր իսէ, եիւզէ 10 թէնզիլ օլունաճագ տրը։

VAARENHAUS ZUR MONARCHIE
Vienne, III Hintere Zollamtstrasse, 9.

QUINA-LAROCHE

ԷԼԻԻՔՍԻՐ ՎԻՆԷՕ

Իշպու ԳԻՆԱ-ԼԱՐՕՇ, էօյլէ ատի պիր մուալիճէ օլմաեըպ, իլլա ճիտտի իլիմ վէ էմէք զահմէթ իլէ վիճուտէ կէլմիշ տիր, չէօյլէ քի, պունու թէրթիպ վէ իհտաս իտէն զաթ, պիւեիւք միւքեաֆաթլարա նայլ օլմուշ տուր. եանի 16 պին ֆրանգլըգ նագտի պիր միւքեաֆաթա նայլ օլտուղտան պաշգա, պիր չօգտա ալթուն վէ սայիր միտալլար ալմըշ տուր։

Պու մուալիճէյին թէրթիպի իչին, իւչ քէրրէ քինքինանընն էսասը ալընտըգտան սոնրա, զաեէթ լէզիզ վէ զաեէթ լաթիֆ պիր իքսիր եաբըլմըշ տուր. իչթէ Գինա-Լարօշուն, սայիր պու եօլտա մուալիճէլէրին քեաֆֆիֆէսինտէն զիեատէ ալէալընընն սըրը վէ հիքմէթի պունտա տուր։ Պու իլաճ միտէ իւֆիւնէթինի տէֆ իտիպ, իչթահ աչար, գանա գուվվէթ վիրիր, վէ կէչվէէն նէօպէթլէրի վէ սայրէեիտէ տէֆ իտէր։

Փարիս, 22 վէ 19 Տրուօ սօգաղընտա վէ էճզաճըլարտա պուլունուր։